

**Ale kommun,
kommunrevisionen**

Granskning årsbokslut 2015

Granskningsrapport

KPMG AB
30 mars 2016
Antal sidor: 7

Ankom: 2016-04-01 Ärende: KS.2016.140 Handling: 708041

Innehåll

1.	Inledning	1
1.1	Uppdraget	1
1.2	Utförd granskning	1
1.3	Rapportutformning	1
2.	Sammanfattning	1
3.	Resultaträkning	2
3.1	Resultatutfall	2
3.2	Periodisering av semesterlöner	2
4.	Årsredovisning	3
4.1	Avstämning mot balanskravet	3
4.2	Redovisning av nämnderna	3
5.	Balansräkning	3
5.1	Materiella anläggningstillgångar	3
5.2	Exploateringsfastigheter	4
5.3	Avsättningar	4
5.3.1	Avsättning för deponi	4
5.3.2	Avsättningar för pensioner	4
5.4	Sammanställd redovisning	5
6.	Avstämning mot kommunfullmäktiges mål	5
6.1	Mål enligt verksamhetsplan	5
6.2	Finansiella mål	5
6.3	KF:s prioritering för nämndernas mål och målvärden	6
7.	Övrigt	6
7.1	Bokslutsdokumentation	6
7.2	Betalning av leverantörsfakturor	6
7.3	Kostnader för kurs, konferens och representation	7

1. Inledning

1.1 Uppdraget

Vi har på uppdrag av kommunrevisorerna i Ale kommun granskat kommunens årsbokslut för år 2015.

1.2 Utförd granskning

Granskningen har gjorts med utgångspunkt från det korrektur till årsredovisning som förelåg i vecka 9, 2015. I årsredovisningen redovisas ett resultat på 41,2 mkr för kommunen och 63,0 mkr för koncernen. Eget kapital uppgår till 816,9 mkr för kommunen och 1 137,9 mkr för koncernen.

Granskningen har inriktats på bokslutet som återges i årsredovisningen. Granskningen av bokslutet har i allt väsentligt utförts i enlighet med god revisionsssed, bl. a. innefattande bedömning av tillämplade redovisningsprinciper, analytisk granskning, stickprovsvis granskning av väsentliga poster mot underlag i form av bekräftelser, avstämningar, beräkningsunderlag och liknande. Granskningen av övriga delar i årsredovisningen har framförallt inriktats på att verifiera att årsredovisningen uppfyller kraven enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

1.3 Rapportutformning

I denna rapport sammanfattas våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Syftet med rapporten är att den skall utgöra underlag för kommunrevisorernas bedömning av och slutliga ställningstaganden till kommunens årsredovisning. Dessutom är avsikten att rapporten skall sammanfatta våra väsentligaste förslag till åtgärder för fortsatt utveckling av redovisningsprinciper och bokslutsarbetet.

Rapporten skrivs i avvikelseform, vilket innebär att i huvudsak förhållanden som vi anser bör uppmärksammas eller bli föremål för åtgärder redovisas. Våra iakttagelser har kommunicerats med redovisningsenheten inom kommunstyrelsens förvaltning.

2. Sammanfattning

Av de förhållanden som framkommit vid granskningen och som redovisas i rapporten vill vi framförallt rikta uppmärksamheten på följande:

Redovisningen är inte så upplagd att intjänad och uttagen semester bokförs löpande under året. All löneutbetalning bokförs som kostnad oavsett om det avser upparbetad lön för aktuell period eller

om det avser semester som intjänats under tidigare perioder. Intjänad och uttagen semester bör bokföras löpande under året.

Enligt vår bedömning bör nämndernas redovisningar kunna förbättras och analyserna över avvikelserna utvecklas och ange såväl volymberoende som kostnadsberoende avvikelser.

Av avstämningen av kommunfullmäktiges prioriterade mål som visas i årsredovisningen framgår att knappt hälften av målen uppfylls under 2015. För flera av målen har målvärdena ett längre perspektiv och målet är att de ska uppnås under mandatperioden. Vi noterar dock att inom målområde lust att lära i skolan är det endast ett av fem mål som nås under 2015. Vi noterar också att i uppföljningen av de finansiella målen i årsredovisningen, anges att soliditeten försämras för andra året i rad samt att nettokostnadsandelen som redovisas uppnås genom reavinster och engångsintäkter.

Vid granskningen har inte framkommit annat än att bokslutet i allt väsentligt upprättats i enlighet med lag om kommunal redovisning och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

3. Resultaträkning

3.1 Resultatutfall

Årets redovisade resultat uppgår till 41,2 mkr vilket innebär en positiv avvikelse mot budget med 36,2 mkr.

Enligt driftsammanställningen har verksamhetens nettokostnader ökat med 60,5 mkr jämfört med år 2014, ökningen motsvarar 3,7 %.

Enligt driftsammanställningen redovisar verksamheten en positiv avvikelse mot budget med 41,3 mkr. Den positiva avvikelsen förklaras till stor del av återbetalning från AFA försäkringar, lägre arbetsgivaravgifter än budgeterat samt reavinster vid försäljning av exploateringsfastigheter.

Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden redovisar en negativ avvikelse med 4,1 mkr medan kommunstyrelsen redovisar en positiv avvikelse med 13,1 mkr och samhällsbyggnadsnämndens skattefinansierade verksamhet en positiv avvikelse med 2,6 mkr. Övriga nämnder redovisar i det närmaste ett resultat i nivå med budget.

3.2 Periodisering av semesterlöner

I bokslutet för kommunen är semesterlöneskulderna periodiserade, förändringen är utfördelad på respektive nämnd. Att fördela ut semesterlöneskulden på respektive verksamhetsområde eller enhet inom förvaltningarnas ansvarsområde är upp till respektive förvaltning.

Redovisningen är inte så upplagd att intjänad och uttagen semester bokförs löpande under året. All löneutbetalning bokförs som kostnad oavsett om det avser upparbetad lön för aktuell period eller

om det avser semester som intjänats under tidigare perioder. Intjänad och uttagen semester bör bokföras löpande under året.

4. Årsredovisning

4.1 Avstämning mot balanskravet

Kommunen redovisar ett överskott med 41,2 mkr för år 2015. Vid avstämning mot balanskravet skall realisationsvinster räknas bort. Borträknat dessa redovisar kommunen ett överskott på 22,3 mkr.

Det har i vår granskning inte framkommit något som indikerar att det finns poster i resultaträkningen som innebär att balanskravet inte har uppfyllts.

4.2 Redovisning av nämnderna

För nämnderna redovisas en ekonomisk översikt för 2015 med jämförelse mot utfall för 2014. Redovisningen görs uppdelad på besluts/verksamhetsområden inom nämndens ansvarsområde. Ett antal verksamhetsmätt för 2015 redovisas i tabell och jämförelse görs mot budget 2015 samt utfall 2014. Nämndens uppdrag, årets verksamhet och framtid kommenteras i löpande text.

De ekonomiska analyserna är inte så utformade att det enkelt kan utläsas hur stor del av budgetavvikelse (det redovisade ekonomiska resultatet) som beror på volymavvikelser respektive kostnadsförändringar, även om det finns några inslag av beskrivningar över om avvikelserna beror på volym- eller kostnadsförändringar.

Vår rekommendation

Vår bedömning att nämndernas redovisningar bör kunna förbättras och analyserna över avvikelserna utvecklas och ange såväl volymberoende som kostnadsberoende avvikelser kvarstår från tidigare år.

5. Balansräkning

5.1 Materiella anläggningstillgångar

Enligt rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation för materiella anläggningstillgångar som gäller från 2014 skall en materiell anläggningstillgång delas upp i väsentliga komponenter i de fall skillnader i nyttjandeperiod är väsentlig.

I årsredovisningen under avsnittet redovisningsprinciper framgår att kommunens nyinvesteringar och ombyggnader avseende fastigheter har delats upp på olika avskrivningstider sedan 2013 och för verksamheterna gata, park, infrastruktur och VA har nyinvesteringar och ombyggnader under

2015 delats upp på olika avskrivningstider. Utredning och analys pågår avseende komponentindelning av äldre objekt och kommunens intentioner är att komponentavskrivning ska ske för dessa från och med räkenskapsåret 2016.

I årets anskaffningsvärde ingår hyra av paviljonger som använts i skolverksamheten under tiden ombyggnaden pågått med 768 tkr.

I årets anskaffningar för materiella anläggningstillgångar ingår utgifter för PA-system med 4,7 mkr. Vi har informerats om att utgifterna ska föras om till immateriella anläggningstillgångar 2016.

5.2 Exploateringsfastigheter

Resultatavräkningar för under 2015 avslutade exploateringsprojekt innebär en intäkt om 16,6 mkr,

Vi noterar att kommunen enligt beskrivningen under avsnittet redovisningsprinciper i årsredovisningen kommer att resultatavräkna exploateringsområden när förväntade utgifter kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, vilket normalt är möjligt först i slutskedet av exploateringsprojektet.

Som framgår av redovisningsprinciperna i årsredovisningen har kommunens utgifter för VA-ledningar mm tidigare år inkluderats i kostnaden för sålda tomter. Kommunen har anpassat redovisningsprinciperna och tillämpar dessa principer på nu pågående och kommande projekt. Anslutningsavgifter och gatukostnadsersättning om 28,6 mkr har skuldförts under 2015 och kommer minska i takt med den beräknade avskrivningstiden.

5.3 Avsättningar

5.3.1 Avsättning för deponi

Avsättning för återställande av deponi redovisas med 6,3 mkr. Avsättningen har minskats med utgifter för utförda arbeten under 2015 med 0,5 mkr.

Någon ny beräkning av totala utgifter för återställande av deponi har inte gjorts i årets bokslut. Liksom tidigare år noteras att beräkningen från 2009 är behäftad med osäkerheter framförallt gällande uppskattade utgifter för omhändertagande av lakvatten. Det är i dagsläget inte möjligt att bedöma hur stor denna utgift blir eftersom det inte är känt vilka krav som kommer att ställas på en sådan reningsanläggning.

5.3.2 Avsättningar för pensioner

Beräkning av avsättning för pensioner grundas på uppgifter från KPA. Enligt uppgift har alla pensionsåtaganden till politiker som personalkontoret känner till inrapporterats till KPA.

5.4 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. I den sammanställda redovisningen ingår den helägda koncernen Alebyggen AB, det under året förvärvade bolaget En väg efter rätt tanke AB (EVERT AB), det vilande bolaget Ale utveckling AB samt Bohus Räddningstjänst förbund som ägs till 40 % av Ale kommun.

6. Avstämning mot kommunfullmäktiges mål

6.1 Mål enligt verksamhetsplan

I den av kommunfullmäktige 2014-11-24 fastställda Verksamhetsplan med budget 2015 – 2018 (verksamhetsplanen) anges fyra finansiella mål och ett antal mål och målvärden för perioden fram till 2018.

Vår kommentar

Vi noterar att det av den tryckta versionen av dokumentet inte framgår att detta fastställts av kommunfullmäktige och när det har fastställts.

6.2 Finansiella mål

De finansiella mål som anges i verksamhetsplanen framgår nedan med våra kommentarer till hur målet har uppfyllts enligt årsredovisningen 2015.

Soliditet exklusive ansvarsförbindelse ska vara minst 40 %.

Målet uppnås med en soliditet på 53,7 %.

Soliditet inklusive ansvarsförbindelse ska vara fortsatt positivt.

Målet uppnås med en soliditet på 15,0 %.

Låneskuld, pensionsskuld inklusive ansvarsförbindelse och borgensåtagande ska per invånare inte överstiga 70 tkr.

Målet uppnås i årsredovisningen med 47,0 tkr per invånare.

Över tid ska självfinansieringsgraden av kommunens investeringar vara minst 50 %

I årsredovisningen framgår att självfinansieringsgraden för årets nettoinvesteringar uppgår till 39 % och att målet således inte uppnås för år 2015.

I verksamhetsplanen framgår även att ”för att säkerställa de finansiella målen är det redovisade resultatet minst 2 procent av verksamhetens nettokostnad över tid.”

Målet uppfylls genom att årets resultat ger en nettokostnadsandel på 97,2 %.

Vår kommentar

Vi noterar att i uppföljningen av de finansiella målen i årsredovisningen, anges att soliditeten försämras för andra året i rad samt att nettokostnadsandelen som redovisas uppnås genom reavinster och engångsintäkter.

6.3 KF:s prioritering för nämndernas mål och målvärden

I Verksamhetsplan med budget 2015 – 2018 anges ett antal mål och målvärden för respektive nämnd.

I årsredovisningen redovisas en tabell med uppföljning av 19 mål. För två av målen görs ingen uppföljning i årsredovisningen. Av de 17 mål där uppföljning görs uppnås åtta av målen enligt årsredovisningen medan sju av målen inte uppnås.

Vår kommentar

Av avstämningen av kommunfullmäktiges prioriterade mål som visas i årsredovisningen framgår att knappt hälften av målen uppfylls under 2015. För flera av målen har målvärdena ett längre perspektiv och målet är att de ska uppnås under mandatperioden. Vi noterar dock att inom målområde lust att lära i skolan är det endast ett av fem mål som nås under 2015.

7. Övrigt

7.1 Bokslutsdokumentation

Bokslutsspecifikationer för konton och ansvar har samlats in till redovisningsenheten. Samtliga bokslutsspecifikationer är undertecknade av ansvarig på respektive förvaltning. Vi noterar att det inte för alla konton/ansvar finns någon analys/kommentar till väsentliga förändring jämfört med föregående år.

7.2 Betalning av leverantörsfakturor

Det är olika personer som vanligen skannar fakturor, registrerar manuella betalningar och betalar fakturorna. Flertalet anställda på redovisningsenheten har dock möjlighet att göra samtliga moment i fakturahanteringen, t ex lägga upp en leverantör, registrera en manuell betalning samt utanordna betalningen. Vi har också noterat att systemet inte stödjer en funktion där två personer i förening skickar utbetalningsfiler till banken. Kommunen har kompenserat detta genom att utbetalningslistan skrivs ut och atteras av två personer.

I övrigt hänvisar vi till vår granskningsrapport, daterad 2014-11-12.

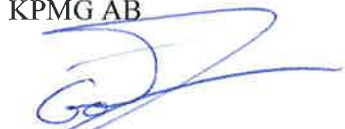

7.3 Kostnader för kurs, konferens och representation

Vid stickprovsgranskning av kostnader för kurs- och konferens, samt representation uppmärksammade vi att det förekom att uppgifter om deltagare samt syfte saknades. Vi noterar att vid två sammankomster har en av deltagarna attesterat kostnaden.

Göteborg som ovan

KPMG AB

Göran Johansson
Auktoriserad revisor och
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Sofie Tauson
Certifierad kommunal yrkesrevisor